

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

Ročník XII.

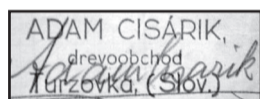
č. 1 (130)

Pripravil Ivan GAJDIČIAR

V minuloročnom č.12 (129) našich INFORMÁCIÍ sme, okrem iného, prezentovali zámer, pripraviť na týchto stránkach nový miniseriál o turzovských remeselníkoch, obchodníkoch a živnostníkoch, ktorí sa z rôznych dôvodov nedostali do reprezentatívnej monografie **PÁNI MAJSTRI (vydal Spolok priateľov Turzovky, 2003)**. Uverejnili sme výzvu pre ich potomkov a rodinných príslušníkov, aby nám sprístupnili informácie a pomohli zostaviť o nich stručné životopisné medailóny. Hoci doteraz na výzvu nikto nereagoval, začíname s prvým dielom miniseriálu s vedomím, že o jeho ďalších pokračovaniach rozhodnú tí, ktorým sme výzvu adresovali. Nateraz prinášame stručné **doplnenie kapitoly o firemných pečiatkach a tlačivách**.

ZABUDNUTÍ PÁNI MAJSTRI (1)

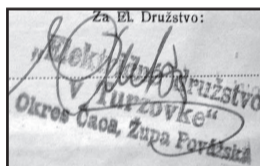
V monografii bolo publikovaných 55 rôznych firemných pečiatok a tlačív (v tomto počte nie sú zarátané viaceré obmeny pečiatok toho istého živnostníka). Výskumom sa podarilo nájsť ďalšie, doposiaľ nepublikované, ktoré obohatia naše poznanie v súvislosti s remeslami a živnosťami v Turzovke. Niektoré z nich sú na svoju dobu skutočne unikátne. Údaje o pečiatkach v publikácii Páni majstri pochádzajú väčšinou z rokov 1945-1951, teraz sa podarilo nájsť pečiatky zo staršieho obdobia, približne z rokov 1929 - 1934. Už autorka kapitoly Firemné pečiatky a tlačivá Mgr. Antónia Hudecová upozornila na skutočnosť, že korešpondencia so živnostenským spoločenstvom v I. pol. minulého storočia nemapuje dobovú situáciu v súvislosti s používaním pečiatok kompletne. Podobne aj tu prezentované závery celkom iste nie sú z tohto pohľadu definitívne, ale len **čiastkovým doplnením**. "Novoobjavené" pečiatky turzovských živnostníkov uvádzame v abecednom poradí. Delenie textu pečiatky je vyznačené znamienkom =. Roky uvádzané pri pečiatke nie sú rokmi jej vzniku, ale jej použitia. Rok vzniku tu prezentovaných pečiatok nepoznáme.

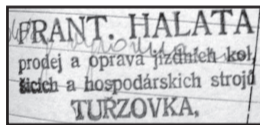
CISÁRIK ADAM - v PÁNOCH MAJSTROCH bola publikovaná pečiatka tohoto živnostníka z roku 1947, kde mala formu CISÁRIK a spol. Z roku 1930 pochádza pečiatka, kde Adam Cisárik vystupoval len pod svojim menom. Mala klasický obdĺžnikový tvar s nápisom ADAM CISÁRIK = drevoobchod = Turzovka, (Slov.).

CVINČEK FRANTIŠEK - aj v tomto prípade bola publikovaná pečiatka, pochádzajúca z roku 1948. V roku 1934 mal František Cvinček oválnu pečiatku s vonkajším ozubením. Kolopis znel F. CVINČEK TURZOVKA. V strede pečiatky sa nachádzal nápis Elektrotech. a mech. závod = Nabíjanie akumulátorov.

ELEKTRIČNÉ DRUŽSTVO - v roku 1930 nachádzame v archívnych prameňoch obdĺžnikovú pečiatku. Jej nápis znel „Električné družstvo = v Turzovke“ = Okres Čaca, Župa Povážská.

HALATA FRANTIŠEK - z toho istého roku pochádza pečiatka obchodníka Františka Halatu. Nepochádzal z Turzovky, čo dokazuje jazyk pečiatky, ktorý má dokonca nesprávny tvar názvu obce. Má klasický obdĺžnikový tvar s nápisom FRANT. HALATA = prodej a oprava jízdních kol, = šicích a hospodářských strojů = TURZOVKA.

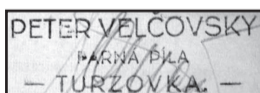
STOLÁRIK PAVOL - pečiatky Pavla Stolárika použité v publikácii Páni majstri, sú z rokov 1949 a 1951. Živnosť bola udelená v roku 1929 a tu prezentovaná pečiatka pochádza z roku 1930. Už v tom čase používal aj hlavičkový papier. Pečiatka má nasledujúcu formu PAVEL STOLÁRIK, = stavebné a = nábitkové strojárstvo = TURZOVKA.

STRICKER RUDOLF - vykonával celkom ojedinelú živnosť - dnes by sme ju pomenovali taxi služba, prípadne preprava osôb. Pôvodne bol Stricker fiakrista a túto živnosť získal v roku 1912, neskôr si kúpil automobil. V roku 1931 kedy bol automobil v tunajších pomeroch výnimkou sa živnosť nazývala "cestujúci," čo v súčasnosti evokuje celkom iný význam. Pečiatka bola oválna s dvojitým jednoduchým, hladkým lemovaním. Jej kolopis znel RUDOLF STRICKER * TURZOVKA * V strede bol nápis cestujúci.

ŠIMÁK JÁN - prevzal krajičstvo v Turzovke po svojom otcovi Josefovi. Ten sa tu usadil v roku 1857 a o rok neskôr si tu založil krajičský "závod." Pečiatka Jána Šimáka, použitá v roku 1933 mala obdĺžnikový tvar s dvojitým lemovaním, vonkajším hrubším a vnútorným tenším. Nápis znel JÁN ŠIMÁK = krajičský závod = TURZOVKA = založeno 1858.

VELČOVSKÝ PETER - vykonával živnosť v oblasti predaja a porezu dreva. Mal parnú pílu. Zachovaná pečiatka i hlavičkový papier pochádzajú z roku 1929. Pečiatka bola jednoduchá s nápisom PETER VELČOVSKÝ = PARNÁ PÍLA = - TURZOVKA. -

WERNER ŽIGMUND - už podľa mena je evidentné, že išlo o židovského obchodníka. Konkrétny druh živnosti pečiatka neprezerá, pretože je tam jednoduchý nápis obchodník. Z archívnych dokumentov ale vieme, že Žigmund Werner bol obchodník s rozličným alebo zmiešaným tovarom. Pôsobil v roku 1925 ako tajomník okresného živnostenského spoločenstva v Čadci. Jeho pečiatka mala ozdobné lemovanie, bola obdĺžnikového tvaru. Nápis mal podobu SIGMUND WERNER = obchodník = TURZOVKA, Trenč. župa = Slovensko.

Okrem vyššie spomenutých sa zachovali účty z roku 1929 tesárskeho a murárskeho majstra **JÁNA RICHTERA** (živnosť vykonával v rokoch 1914 - 1943) a **JÁNA POLEKA** - štrangára - povrazníka. Títo však pravdepodobne pečiatky nepoužívali, pretože na účtoch sú len ich podpisy.

Mgr. **DRAHOMÍR VELIČKA, PhD.**

V tejto súvislosti sa opäť obraciame na našich čitateľov s výzvou na spoluprácu. Ak máte záujem o publikovanie profilu svojho príbuzného „pána majstra“, kontaktujte náš Spolok, alebo pošlite správu na adresu drahomir.velicka@googlemail.com, alebo volajte na č. tel. **0948 613611**. Zároveň oznamujeme, že v Medzinárodnom informačnom centre v Turzovke (Dom kultúry Rj) ešte stále môžete dostať knihu **PÁNI MAJSTRI** za výpredajovú cenu **10 €**

V JANUÁRI SI PRIPOMÍNAME

- * životné jubileum **PhDr. Márie Bátorovej, CSc.**, prozaičky a literárnej kritičky, dcéry turzovského rodáka, spisovateľa Rudolfa Hnitku
- * 100. výročie nedežitého narodenín pedagóga a dirigenta **Vojtecha Černotu**
- * 40. výročie úmrtia známeho turzovského lekára **MUDr. Františka Ringa**
- * 90. výročie úmrtia turzovského rodáka, maliara **Bartolomeja Dominika Lippaya**

(Viac o týchto osobnostiach sa dočítate v monografii **TURZOVKA 1598 - 1998**)

PRIPRAVUJEME

- **do tlače** 21. číslo Informačného bulletinu SPT - január 2010. Vychádza pravidelne 2x ročne už od roku 1999 pre členov a sponzorov SPT v obmedzenom náklade a bude tak ako všetky doterajšie čísla **nepredajný**. Každý, kto prejaví záujem, môže sa s ním zoznámiť v Okresnej knižnici v Čadci, alebo získať **bezplatný výtlačok** v Mestskej knižnici v Turzovke. Členom Spolku ho budeme distribuovať v priebehu mesiaca február spolu so sériou fotografií z augustovej VČS a poukazom na zaplatenie dobrovoľného členského na rok 2010.
- **novú knižnú publikáciu TURZOVKA KRÍŽOM KRÁŽOM**. Do konca januára budú odovzdané všetky autorské práce a už vo februári uverejníme jej obsah a rozsah jednotlivých kapitol
- **oslovenie predplatiteľov** publikácií PÁNI MAJSTRI a FARNOSŤ TURZOVKA s ponukou a podmienkami zápisu do zoznamu tých, čo sa zaslúžili o vydanie knihy TURZOVKA KRÍŽOM KRÁŽOM formou predplatného **DAR ZA DAR**
- **oslovenie sponzorov** novej knihy, stanovenie podmienok poskytnutia daru a následné uzatváranie darovacích zmlúv
- **oslovenie krajských spolkov vo svete** s informáciou o konaní IV. Svetového stretnutia Turzovčanov a ich potomkov
- **články a príspevky** do krajskej tlače vo svete o termíne konania a programe IV. SST
- **zriadenie vlastnej webovej stránky** pre uľahčenie styku rodákov so Spolkom a šírenie informácií o jeho činnosti a programe IV. SST

BLAHOŽELÁME

V januári oslavia okrúhle životné jubileá dvaja zakladajúci členovia Spolku

ALEXANDER JEŽÍK
Turzovka

MUDr. JÁN KOŽÁK
Čadca

Želáme im všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalšom živote veľa šťastia, úspechov a rodinnej pohody. Ďakujeme za všetko, čo v prospech Spolku doteraz vykonali

POTEŠILO NÁS

- * že na sklonku minulého roka vyšla v poradí už deviatá kniha nášho člena, spisovateľa **MUDr. Jozefa Marca** s názvom „Blaženkin rok“
- * že už v prvom tohtoročnom čísle **SPRAVODAJA MESTA TURZOVKA** sa mohli čitatelia zoznámiť s plagátom akad. maliara Ondreja Zimku ako **pozvankou** na IV. Svetové stretnutie Turzovčanov a ich potomkov a so **spoločnou výzvou samosprávy mesta a nášho Spolku** adresovanou všetkým Turzovčanom v roku 430. výročia prvej písomnej zmienky o osade Predmier, ku ktorému sa stretnutie pripravuje

VÝZVA

Náš Spolok aj pre tento rok splnil všetky podmienky na to, aby sa mohol stať prijímateľom 2% podielu zaplatených daní z príjmov právnických a fyzických osôb. Pretože sa blíži termín podávania daňových priznaní, žiadame všetkých členov Spolku, ale aj čitateľov KYSÚC, našich sympatizantov a sponzorov, aby pri podávaní vlastného daňového priznania za rok 2009, nezabudli do rubriky **VYHLÁSENIE** ako prijímateľa podielu uviesť náš Spolok. V tomto roku budeme vzhľadom na pripravené aktivity potrebovať oveľa viac prostriedkov ako po iné roky. Budeme radi, ak sa podobne ako Vy, rozhodnú darovať svoj podiel aj Vaši rodinní príslušníci, priatelia a známi. Okrem Vášho dobrého úmyslu treba do spomínaného **VYHLÁSENIA** uviesť tieto základné údaje:
IČO: **3 6 1 4 4 5 1 7**

Právna forma:
OZ podľa zákona č. 83/1990 Zb.
Obchodné meno (názov):
SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY
Ulica: **Jašíkova** Číslo: **56**
PSČ: **023 54** Obec: **TURZOVKA**
Všetkým, ktorí sa rozhodnú takýmto spôsobom podporiť našu činnosť, vopred srdečne **ďakujeme**.

POĎAKOVANIE

V závere uplynulého roka a začiatkom tohto nového prišlo na adresu Spolku viacero mailov, listov, pohľadníc, blahoželaní a gratulácií. Ich odosielateľmi boli nielen členovia, ale aj naši sponzori, spolupracujúce inštitúcie, organizácie, umelecké kolektívy, naši priaznivci a sympatizanti. Osobitne nás potešili višňe od orgánov samosprávy a tie, čo prišli zo zahraničia. Za všetky citujeme aspoň jeden, ktorý prišiel z Bruselu:

Vážený pán prezident,
chcem sa Vám veľmi pekne poďakovať za višňe k môjmu okrúhlemu životnému jubileu. Veľmi si to vážim a som rád, že som členom takého noblesného Spolku. Budem sa aj naďalej - v rámci možnosti a realisticky - svojím členstvom snažiť prispieť k jeho budúcim aktivitám. Ďakujem aj za mediálne spomenutie môjho jubilea a za informáciu o aktivitách, ktoré sa uskutočnia v dňoch 13 - 15. augusta 2010. Využívam túto príležitosť, aby som Vám a všetkým členom Spolku priateľov Turzovky zaželal všetko dobré do nového roku 2010 - zdravie, šťastie, pohodu, spokojnosť a úspechy.

Srdečne Váš **Eduard Kukan**

Za vianočné višňe a dobroprania všetkým úprimne ďakujeme.

Rovnako aj Spolok želá všetkým len to najlepšie v presvedčení, že vzájomná úcta a dobroprajnosť je prvým predpokladom k úspešnej spolupráci s každým a so všetkými čo o ňu majú záujem, usilujú o ňu, alebo ju stále upevňujú a rozširujú. Naše občianske združenie bude aj v roku 2010 - v roku IV. Svetového stretnutia Turzovčanov a ich potomkov robiť všetko pre to, aby nesklamalo dôveru do nás vkladajú a nám preukazovanú.

Pri tejto príležitosti pozdravujeme všetkých rodákov doma i v zahraničí. Tešíme sa na augustové spoločné stretnutie s každým a so všetkými, čo nosia Turzovku vo svojom srdci, čo ju majú radi, hrdo sa k nej hlásia a nezištne pre svoje rodisko pracujú.